

תפילות

בנשיאות הגה"צ ר' אליעזר ברלנד שליט"א

שע"י עמותת ברסלב הינוך והסד

סיון תשע"ח

ג'ליון מס' 8

דבר המוסדות

ימים אלו, הימים הקדושים והנעלים של קבלת התורה הם מהמאפיינים והמוטבים המיוחדים של מוסדותינו הקדושים שכל מטרתם היא הרבות תורה ויראת שמים בדרכו המיוחדת של מורינו הרב שליט"א.

בתקופה זאת התקיימה בכל המוסדות פעילות נפלאה וענפה לחזק את התמדת הלימוד, כידוע היטב כמה מורינו הרב שליט"א חזר אלפי ורבות פעמים שהעיקר הוא הלימוד בהתמדה ובעיון ושרק בכך זה נזכה להתחזק ולהתגבר ולעמוד איתן נגד כל נחשולי הנסיונות ופיתויי הרחוב.

בכדי לחזק את ענין הלימוד אצל הילדים הצעירים גם בזמני הפנאי, בפרט עכשיו בשבתות הקיץ הארוכות, הקימו בימים אלו, כראוי וכיאה לימים הקדושים שבהם קיבלו את התורה. מסגרת חווייתית לשבת קודש - בכל שבת אחרי צהרים מתאספים ילדי החמד ומקימים איתם לימוד ופעילות מיוחדת ומגוונת למשך שעותיים במבנה התלמוד תורה נחמת ציון קרוב לבית הכנסת של מורינו הרב שליט"א.

להפצת העלון ברחבי הארץ
03-3080765

דברי אלוקים חיים

מאמר מאת מורינו הרב שליט"א

בסיני פסקה זוהמתן

מתן תורה זה כנגד עולם האצילות. פסח זה כנגד עולם הבריאה, נסעו על כנפי נשרים. סוכות זה כנגד עולם היצירה, הסכך זה מפסולת גורן ויקב, "מגִּרְנָךְ וּמִיִּקְבֶּךָ". שבועות זה כנגד עולם האצילות, וזה מה שאנו אומרים "אלו קִרְבְּנוּ לִפְנֵי ה' סִינֵי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, דִּינּוּ". מה היינו עושים בהר סיני בלי התורה, אלא מיד שבאנו אל הר סיני פסקה זוהמתן. "בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינֵי" - כבר קיבלנו את התורה מיד שבאנו אל מדבר סיני. לא כתוב תאריך. "בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינֵי".

רש"י מסביר שלא היה צריך לכתוב, אלא "ביום ההוא". אלא באמת הם לא היו צריכים את מתן תורה, כי האיברים צעקו, העיניים צעקו 'אל תפתחו אותנו'. כל הרמ"ח איברים והשס"ה גידים צעקו את המצוות שלהם. כאשר באו להר סיני העיניים צעקו אל תפתח אותי, כמו שרבונו אומר בתורה ס"ה, לדחוף את האצבעות לתוך העיניים, לא להסתכל על העולם הזה, כמו שהולכים באמצע המדבר ופתאום נדמה שרואים מעיין ועצים ואח"כ רואים שזה כלום. ר' פנחס מקוריץ אומר שבאמת קבלת התורה לקחה 72 שעות. זה היה היום הכי ארוך, כי כל דיברה ה' אמר ופרחה נשמתן והם עפו 12 מיל וחזרו. כשעמדה השמש ליהושע בן נון, יש אומרים שהיום התארך ב- 40 שעות ויש אומרים ב- 60 שעות..

בעל הסמיכת חכמים מסביר, כשמש עלה למרום להוריד את התורה, והקב"ה התחרט כבר מלתת את הלוחות, וזה היה דין של שניים או חזין בטלית, כמובא בשמות רבה (פר' כי תשא פרשה מ"ז, ובירושלמי תענית ד, ה). "הלוחות היו ארכן ו' טפחים ורחבן ו', והיה משה אוחז בטפחיים, והשכינה בטפחיים, וטפחיים באמצע". שני טפחיים שאחז משה כנגד תורה שבע"פ. שני הטפחים שבאמצע. כנגד סודות התורה זה החידושים שהצדיקים מגלים לנו בכל דור, ושני טפחים שאחז הקב"ה זו התורה דעתיקא שתימאה וזה הליקוטי מוהר"ן, שמשח יגלה את השורש של ההשגות שרבינו גילה ויוריד את זה עשרת אלפי פרסאות מאיפה שהשגות אלו השתלשלו, וכך הוא ינהיג אותנו.

וכיון שחטאו ישראל במעשה העגל, ביקש הקב"ה לחטפן מידו, כי ברגע שה' נתן את הלוחות מיד קפץ העגל, וביקש הקב"ה לחטפן מידי משה, וגברה ידו של משה וחטפן ממנו, והוא שהכתוב משבחו בסוף ואומר "ולכל היד החזקה". "ייא שלמא", שלמשה ייאה שלום. [וגירסת היפה מראה היא] "ייא שמאלה על ידא דגברת עליה מינאי", שכביכול שמאלו של משה גברה על ימינו של הקב"ה. לכאורה איך אפשר להבין זאת, שגברה שמאלו של משה על ימינו של הקב"ה, אלא צריך לדעת שהכל עניין של בחינות ומשה רבינו שהוא בחינת הצדיק מעוררת רחמים הנמשכים מעתיקא קדישא שעל ידי זה נמתקים כל הדינים ומעוררים רחמים על עם ישראל

פעילות מוסדותינו

- ת"ת וגני ילדים "נחמת ציון" ■ ישיבה לצעירים "חכמה ודעת" ■ כולל אברכים העיר העתיקה ■ כולל אברכים להוראה
- התאחדות האברכים הצעירים ■ חבורת בני הנעורים לבחורים ■ חברה לילדים "כרם ציון"
- בית ספר וגני בנות "באר מרים" ■ סמינר "נתיבות בית יעקב ברסלב" ■ שיעורים לקירוב רחוקים ברחבי הארץ
- מכון להפצת דיסקים וספרים ■ קרן עזרה לנזקקים ■ חלוקת קמחא דפסחא ■ סלי שבת לנצרכים

לזכות לקחת חלק באחזקת המוסדות הקדושים חייגו *6148

שיחת חברים

ע"פ משנתו של מורינו הרב שליט"א

בתור בחור צעיר למדתי בישיבת ברסלב בני ברק, ואני רואה שם אברך שמקיים מה שרבונו אומר, תפלה בכוח, בניגונים, מחיאת כף, ריקודים, למוד תורה בכוח. לא הכרתי אותו, שאלתי מי זה? אמרו לי זה רבי אליעזר ברלנד.

כולם דברו דרשות יפות, דבורים יפים מאד, אבל לקיים למעשה בפועל - אצל הרב ראיתי לא רק דבורים יפים, אלא הכל בפועל, הרבי אומר אז עושים, בלי קונצ'ים וחכמות. יש דרשות, ויש לקיים בפועל מה שרבונו אומר. וזה ראיתי אצל הרב כבר אז. וזה היסוד המרכזי של כל הדרך של מורנו הרב שליט"א

כל מדרגה ודבר שהרב זכה לה, מיד ניגש לזכות אחרים, בזכות זה זכה מורינו הרב לחולל הרבה מהפכות בחצר של רבינו הקדוש.

להתבודדות הרבה יצאו אבל זה היו יחידים, כל אחד בפני עצמו, והרב הראשון שהפך את זה לנחלת הכלל, כאשר היה מקרב אדם היה לוקח אותו לשדה, ואומר לו תהיה בלי בני אדם, תרים את העיניים להשם.

הרב היה לוקח בחורים לשדות, כמה כסף הוציא על זה? אין לשער! הרב היה לוקח מוניות והיה משלם מהכיס שלו, כל לילה מונית לשדה בחצות.

כפשוטו מה ש"ספר רבי נפתלי, שאמר רבנו זכרוננו לברכה, שטוב היה שיהיה לאיש קשר סוסים. שיסע בכל פעם עם בני הנעורים לתוך איזה יער וכינצא, ושם ידברו יראת שמים, ויהיה להם התבודדות וכו'; כי בשדה יער טוב מאד להתבודדות".

משנת הינוך

לבני הנעורים - מלוקט משיעוריו של מורינו הרב שליט"א

מעניין נטילת ידיים: כאשר נוטלים ידיים לילד כשהוא קטן בזה גורמים שיהיה לו יראת שמיים. וזה מקדש מאוד את האדם מקטנותו. בשו"ע סימן ד': 'דקדק לערות עליהם מים שלש פעמיים כי רוח רעה שורה עליהם'.

מובא בספר 'קדוש ישראל על ר' ישראל מויז'ניץ - הוא היה בודק את הנכדים שלו. כשהנכדים שלו היו בני 4-5 בערך. יום אחד הוא רואה שהם לא שמים קערות לנטילת ידיים ליד המיטה, הוא אמר 'מה קרה פתאום שהם לא שמים קערות מים ליד המיטה?'

הילדים אמרו לו 'המלמד בחיידר אמר שאנחנו ילדים קטנים וזה לא כל כך דבר חשוב'. מיד הסבא קדישא ר' ישראל מויז'ניץ נתן הוראה לפטר את הרב'ה הזה.

קראנו שני סעיפים מהלכות נטילת ידיים, שאדם ייקח על עצמו לקיים את הסעיפים האלה. לשים קערה ליד המיטה, אפילו אתה ישן שעה, ואפילו באמצע היום. זה מוריד את הרוח רעה, כי אדם אם רוח רעה מזה הוא נהיה עצבני, מזה הוא נהיה כעסן.

להתרגל להשים קערה ליד המיטה, זה הלכה! והזוהר אומר שאסור ללכת ד' אמות! זה הלכה ממש! וצריך לקיים אותה מגיל קטן שכבר יודע להגיד 'תורה ציווה לנו משה מורשה קהילת יעקב' צריך לשים לו את זה.

ה'חתם סופר' - לא היה נותן סמיכה לשחיטה אם לא היה יודע שאדם שם קערת מים ליד המיטה. למדתי בכ"פ חסידים' ישר לימדו אותנו - תדעו לכם, אתם לא נוטלים ידיים ליד המיטה אתם לא יהודים.

מביאים 'הראשונים והאחרונים' בשם ההשטמות של הזוהר {להם היה כתב יד של זה} - שמי שלא שם נטילת ידיים ליד המיטה ממש חייב מיתה. והוא לא יכול ללמוד כל היום התורה שלו לא תורה, והתפילה היא לא תפילה.

משיב נבשי

שו"ת לבני הנעורים
ע"פ"י משנת מורינו הרב שליט"א

שאלה - איך זוכים למתיקות התורה הקדושה והתפילה?

תשובה - יש בזה דרגות, וככל שהאדם מתקדש כך זוכה למתיקות, ועל כן יש להשתדל להתקדש, ואם עדיין לא זכה למתיקות מעצמו, יראה ללמוד ולהתפלל באופן שנותן לו חיות ושמחה וסיפוק והנאה.

שאלה - איך אני מגיע לידי סיפוק בלימוד התורה?

תשובה - על ידי שתקבע לעצמך יעדים, להגיע להספק מסוים (וכמובן שהיעדים יהיו ברי-השגה מותאמים ליכולותיך), שאז יהיה לך סיפוק ממימוש והשגת היעדים שקבעת.

שאלה - איך מתגברים על היריבוים ומחשבות לא טובות באמצע התפילה והלימוד, ואיך זוכים שלא יגיעו כלל?

תשובה - צריך להשתדל להימנע מדברים המביאים לידי כך, אמנם אי אפשר שלא יגיעו בכלל, כי לשם כך באנו לעולם, לעמוד במלחמה זו, ועיקר הדרך להתגבר הוא על ידי:

(1) שעוסקים בתורה (וכשאין יכולים אז לפחות להיות עסוק באיזה דבר מעניין, כגון ספר קריאה, נגינה ציור, וכיוצא בזה)

(2) שמירת עיניים

(3) שמחה (לא להיבהל מהמחשבות, ולא לעשות מהם עסק, רק לצחוק עליהם ולהמשיך הלאה בענין ועיסוקך). לחזק את השמחה בכל מיני אופנים. העצבות והפחד מגביר את המחשבות.

פתגמי קדישין

'אדם לומד גמרא, יושב ליד הספר במשך שעות היום במשך שנה שלמה, אז יפתח לו המה. צריך לכוון ב'אתה חונן לאדם דעת', 'השבינו אבינו לתורתך', להוריד דמעה. לא צריך להתיאש. רק לשבת וללמוד, ובסוף יפתח לו המה'.

כל התורמים והמסייעים יזכו לברכה אישית ממורינו הרב שליט"א 6148 *

מאת הרה"ג ר' נחמן כהן שליט"א
מו"צ דקהילתינו

הלכה ברורה

דיני תפילה בציבור - חלק ב'

**בדיני הצטרפות למנין מצד מקום \ כשאחד מהמתפללים נמצא
מאחורי חלון \ מאחורי מחיצה \ בית כנסת בצורת האות ח' \
כשהחדר מחולק על ידי צורת הפתח בלי דלת \ הצטרפות למנין
בגלריה**

א: לכתחילה צריך שיהיו כל העשרה במקום אחד והש"ץ עמהם. בשעת הדחק אפילו אם שנים מהמניין נמצאים מאחורי חלון אך שפניהם לבית הכנסת, דהיינו שהעומד בחוץ יכול לראות את הנמצאים בפנים מצטרפים עמהם. אך צריך שגם יכלו לראות את פני החיצון בבירור. ויש מקילים גם באופן שאין רואים את הפנים של העומד בחוץ ברור, כגון, שעומד מאחורי מחיצה עם נקבים. ב: כשיש באותו חדר מחיצה עם רשת או עם אריגה מצטרף בדיעבד גם העומד מאחורי המחיצה למנין. וכשיש בלעדיו עשרה ומראה את פניו אפילו רק לאחד יכול מלכתחילה להתפלל מאחורי המחיצה ונחשב לתפילה בציבור. 1

ג: אם הבית הכנסת בנוי בצורת האות ח' ואין צורת הפתח באמצע כולם מצטרפים, גם אם אחד מהמתפללים נמצא בצד השני של צורת הח' כך שאין רואים אותו. 2

ד: בענין חדר ארוך שיש באמצעו צורת הפתח, סיפר לי אחד מאנשי שלומינו שבאחד הפעמים ששהו עם מורינו הרב שליט"א בחו"ל והיה שם מנין מצומצם בחדר ארוך מחולק על ידי צורת הפתח בלי דלת ביניהם, הקפיד מורינו הרב שבזמן השמונה עשרה וכל הקדישים יהיו כל העשרה בחדר אחד דווקא.

ה: אם עומדים להתפלל בחוץ במקום שאינו מוקף מחיצות, או במקום ציבורי גדול, כגון: בשדה תעופה כשרואים אחד את השני דינם כתפילה בציבור. אך צריכים להיזהר שלא יהיה ביניהם דבר טינוף, או צוואה, או שביל הרבים. 3

ו: באופן שיש בבית כנסת מנין, ובגלריה או בעזרת נשים יש גם כן מנין אך שהמתפללים למטה אינם יכולים לראות את המתפללים למעלה, וחלק מהמתפללים למעלה רואים את המתפללים למטה וחלק לא, הסתפקתי בזה האם כל העשרה שמתפללים למעלה נחשבים כמתפללים אם הציבור, ופוק חזי מאי עמא דבר שהמנהג בימים הנוראים שמתפללים ציבור גדול בגלריה ולא כולם רואים את הציבור שלמטה ומצטרפים עמהם.

מקורות: 1. שו"ע סימן נ"ה סעיף י"ג ובמ"ב שם ובפסקי תשובות. 2. שו"ע סימן נ"ה מ"ב ס"ק מ"ח. 3. מ"ב דרשו סימן נ"ה הערה 60.

לשאלות בהלכה

ניתן לפנות לבית ההוראה שעי"י מוסדות "שובו בנים" חייגו *6148 *שלוחה 0

לקבלת העלון במייל שלחו בקשה למייל:

3181480@gmail.com

מעשה שהיה

בוקרו של יום שישי, בעוד זמן לא רב השמש תשקע והשבת תפרוס את כנפיה על כל העולם כולו. על הגשר בכניסה לעיירה הקטנה 'מרחווע' עומד לו ר' נתן מברסלב כהלום רהם, כל תוכניות הנסיעה לרבינו השתבשה, הזנייה הגדולה להיות אצל הצדיק בחג השבועות, מוטלת איפא על כך המאזניים.

הכל החל כאשר לקראת חג השבועות של שנת תקס"ז, התקבל מכתב כללי מרבינו שהיה אז בעיר זאסלב לצרכי רפואת אשתו, בו הוא מבקש מכל אנשי שלומינו בלשון שאינה משתמעת לשני פנים: 'שלא ידעו אחד מאיתנו את רגלו לבוא אליו על שבועות! אולם גדולי התלמידים בראשם מוהר"ת ורבי נפתלי, כבר ידעו את דעת רבינו כגון דא שאין צריך להימנע מהציצוי ועדיין יש לעשות כל אפשרות בכדי לזכות להגיע אליו למרות ההוראה.

160 ק"מ מפרידים בין ברסלב לזאסלב, והחסידים התחילו להתכונן לצאת בצוותא חדא לדרך הארוכה שבימים ההם ארכה כארבע ימים.

אם לא די ב'מניעה' זו מצד רבינו עצמו. הרי שעבור מוהר"ת הצטרבו מניעות על גבי מניעות, שכמעט שמו לאל את כל ניסיונותיו לצאת לדרך.

באותה תקופה התגורר מוהר"ת בעיר מאהליב בבית חוותנו הגדול הגאון רבי דוד צבי אירבך, משם התכונן לצאת לברסלב בכדי להצטרף לקבוצת הנוסעים. בדיוק באותם ימים הודיע רבי דוד צבי כי לאחר החג הוא מתכוון לנסוע לקרמניץ בעניני הרבנות, כאשר הוא ממנה את חוותנו מוהר"ת למלא את מקומו ברבנות בעיר מאהליב. אך ר' נתן נשאר בהחלטותו שאי אפשר לשנות בשום מחיר שבועולם...

בעוד אנשי שלומינו עושים את דרכם, אך מוהר"ת עושה את דרכו אל רבינו הקדוש, אך כמו תמיד ה'מניעות' גברו והתעצמו עם צאתו מהעיר, העגלה איתה הוא נוסע זוחלת משום מה באטיות מרובה... כאשר בעל העגלה הסביר כי בעצם עגלה זאת גדולה למדי וצריך לפחות ארבעה סוסים בכדי לסחוב את העגלה הכבדה, אולם שני סוסים חלו, והוא השאיר אותם באחד הכפרים על אם הדרך בתקווה שכאשר הוא ישוב ילך לטפל בהם, וכעת הוא נשאר עם שני סוסים בלבד האמורים לעשות מלאכת ארבעת הסוסים יחדיו, בחוסר ברירה התנהלה הנסיעה בעצלתיים. כך שביום שישי סמוך לצהרי היום מצא את עצמו מוהר"ת עומד על הגשר בכניסה ל'מרחווע', במרחק רב מהיעד.

מוהר"ת התחיל לחשב את צעדיו, יודע הוא כי אם לא יגיע מבעוד יום לברסלב, שוב לא יוכל להתחבר עם הקבוצה הנוסעת לזאסלב, ובעצם תחסם לפניו האפשרות להמצא אצל רבינו בימי החג הקרבים.

מה עושה תלמיד נאמן של רבינו? נעמד איפוא בצד הגשר והתחיל להתבודד לפני השם יתברך! וכך מתאר זאת מוהר"ת בלשון קודשו: "וסמוך מאוד בכניסתי להעיר, בהיותי על הגשר דשם, ענית ואמרתי 'רבנו של עולם הזמן לי בכאן עגלה עם ארבעה סוסים שתיסע לברסלב, ותקבל אותי בחינם!' והבעל עגלה שמע שאמרתי זאת".

כך מתאר מוהר"ת את השתלשלות הנס: "אחר כך נכנסנו לעיר ובאנו לתוך אכסניה, והבעל עגלה רצה להתמהמה שם ליתן מספוא לסוסים, ואני נטלתי ידי לאכול, ובין הנטילה לברכת המוציא ענה ואמר לי בעל העגלה: 'רבי נתן, תפילתכם נתקבלה!' כי הנה בשעה זאת באה עגלה עם ארבעה סוסים הנוסעת לברסלב, והסוחר הנוסע שם בוודאי יקבל אתכם בחינם, כי הוא מכיר אתכם..."

כך הצליח לבסוף מוהר"ת להגיע לברסלב בעוד היום גדול בדיוק כפי שביקש בתפילתו, ובהמשך זכה להיות על חג השבועות אצל רבינו הקדוש.

לימים יכתוב מוהר"ת ביומנו: "הארכת קצת לבאר פרט נסיעה זאת - למען ידעו דור אחרון המניעות שעברו עלינו, ובכוחו הגדול זכינו לשברם. כי כל מה שכתבתי ממה שעבר עלי - כאלה וכאלה עברו גם על שאר אנשי שלומינו, שרובם ככולם היה להם מניעות עצומות ונוראות מלהתקרב לרבינו ז"ל, בפרט בתחילתם, ורבים נפלו ונתרחקו על ידי המניעות, ואבדו מה שאבדו, חבל על דאבדין, ואשרי להנשארים שהתגברו והתחזקו ושברו כל המניעות ונדבקו ברבינו ז"ל, וזכו להם... ולדורותם ולכל בני ישראל, לעולמי עד ולנצח נצחים".

מעמד ההדלקה ל"ג בעומר במתחם 'שוכו בנים' במירון'

הרבבות בהדלקה הגדולה של חסידי ברסלב בנשיאות מורינו הרב שליט"א

מורינו הרב מעלה את הלפיד באש

מורינו הרב ביריית חץ וקשת

מורינו הרב בכניסתו למתחם

התזמורת לכבוד רשב"י

כל הקליפות! כשבאים לתשעה וארבעים יום לעומר, זוכים למ"ט שערי בינה ובחג השבועות עולים לשער החמישים. ואז יוצא האש, אש להבה, אש ששורפת את כל הקליפות - -- שזה מבואר בפסוק: "כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון"

מה זה סיחון? זה התפילות! כמו שהזוהר הקדוש אומר שסיחון זה השיחות וההתבודדויות, שאדם צריך כל לילה לקום חצות, ללכת לשדה. שלא יעבור יום שהוא לא הולך לשדה, לא יעבור יום שהוא לא קם חצות, זה "סיחון"! - השיחות והתפילות שהם שורפות את כל היצר הרע. כי היצר הרע בוער בשבעים מדורות, היום זה כבר בוער במיליארד מדורות. ואיך שורפים את היצר הרע? על ידי שהולכים לשדות, קמים חצות, בוכים להשם, צועקים להשם.

וזה "כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון" - שבשבועות יוצאת אש להבה, אש קודש ששורפת את כל הקליפות. וזה האש של מתן תורה... ומי שזכה לקיים "אל תגשו אל אשה" הוא יזכה לראות את האש להבה בוערת מסוף העולם ועד סופו, אש של מתן תורה ששורפת את כל העולם.

שראה יחזקאל אני רוצה לראות את כל המרכבה בשלימותה!"

כשמע זאת רבנו גער בהם: "מה זה כאן, צריכים להאמין בכל מה שמסופר על הצדיקים!" וגער בהם רבנו ז"ל ואמר: היפלא בעיניכם, מה יש? הלא גם יחזקאל היה בן אדם! אז ר' לוי יצחק מברדיטשוב הוא כמו יחזקאל הנביא! רבינו גילה לנו שהברדיטשובער היה בדרגת יחזקאל.

בחג השבועות כל אחד לפי ההתקדשות שלו, לפי השמידת-עיניים שלו כך הוא זוכה ללוחות!!! כל אחד זוכה ללוחות אחרים, אחד מעולם העשיה, אחד זוכה ללוחות מעולם הבריאה, ויש מי שזוכה ללוחות מעולם האצילות... .

כל ספירת העומר הוא כדי שנגיע למתן תורה - חג השבועות ואז שיהיה 'פסקה זוהמתם', שנוכל לשמוע את עשרת הדברות... שכבר כל עם ישראל יוכל לשמוע את עשרת הדברות - --

בחג השבועות, בכח האש של מתן תורה נשרפים

שבת דעת

ליקוט מדברי מורינו הרב שליט"א - ענייני דיומא

שבועות

מסופר שבחג השבועות באו וסיפרו לפני רבנו הקדוש בתמיהה על הברדיטשובער: "אומרים שהוא לא מוכן ללכת למקוה בלי לראות את המרכבה?" [זוהר החדש ביתרו אומר שבמרכבה היו 22 אלף מרכבות כמו של יחזקאל - וירא אלקים ריבתיים אלפי שנאן ריבתיים זה 20 אלף ואלפי זה עוד שני אלפים] אז באו והתפלאו שאומרים על הברדיטשובער שהוא עושה אולטימטום לפני שהוא נכנס למקוה: "אני לא נכנס למקוה בלי לראות את המרכבה, אותה מרכבה